

UC-NRLF

B 4 305 956

D S
485
M349
M33
1978
DOCS

MAHARASHTRA STATE ARCHIVES

Government of Maharashtra

ILLUSTRATIVE MODI
DOCUMENTS

Provided by
The Library of Congress
Special Foreign Currency Program.

*I-E
79-900953

of Archives.
ments / editor, B. G. Kunte, Director
of Maharashtra, associates, V. T.
Bombay : Dept. of Archives, Govt.
of Maharashtra, 1978.

*I-E
79-900953

Maharashtra, India. Dept. of Archives.
Illustrative Modi documents / editor, B. G. Kunte, Director
of Archives, Government of Maharashtra, associates, V. T.
Gondil, H. N. Bakshi. — Bombay : Dept. of Archives, Govt.
of Maharashtra, 1978.
iii, 79, 5 p. ; 25 cm.
English or Marathi.
Rs5.50

(Reproduction of some specimen historical documents in
the Modi character of Marathi script with their Devnagari
versions and English translations)

P *I-E-31118

P *I-E-31118

30Oct78 Doc CB ACT (

MAHARASHTRA STATE ARCHIVES

Government of Maharashtra

ILLUSTRATIVE MODI DOCUMENTS

Editor

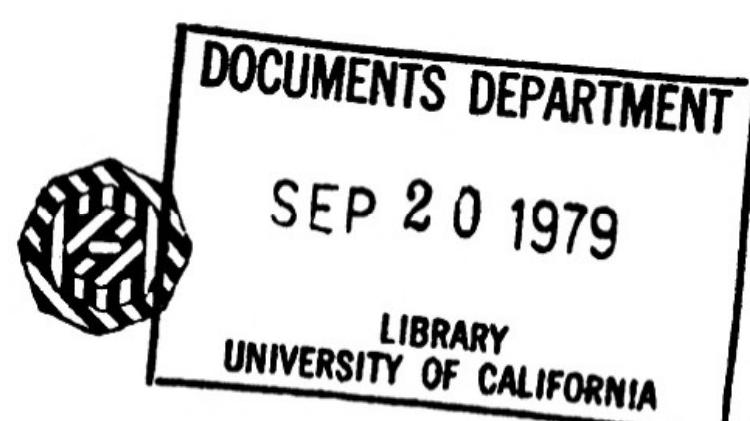
**Capt. Dr. B. G. KUNTE, M.A., Ph.D. (Economics)
Ph.D. (History)**

**Director of Archives,
Government of Maharashtra**

Associates

Shri V. T. GONDIL, Archivist, Bombay Archives

Shri H. N. BAKSHI, Research Asst., Pune Archives

**BOMBAY
GOVERNMENT CENTRAL PRESS
1978**

XC9
16497
DOCS

63790092
DOCS

Price: Rs. 5.50

1st May 1978

Published by
The Department of Archives
Government of Maharashtra
Bombay-400 032

DS 485

M 349 M 33

1978

DOCS

PREFACE

LIKE philately the hobby of collecting manuscripts containing the handwritings of important historical personalities has become an obsession with many a connoisseur of hieroglyphics. Such documents are not necessarily collected as a living memento of the dead but also for their contents, the thoughts they provoke, the personality of the dead that they project as also for the picture they present about the conditions which prevailed at the time they were written. However the vastness of the historical documents prevents any private efforts at collection with the result that collection of documents and their preservation and publication becomes an important function of the Government. There is of course no limit to the effort the Governmental agency could put at this work or the volume of the material it could collect. However the different stages of historical periods present a contrast in regard to the quality and quantity of the documents collected. With the passage of time, availability of equipment, widening of horizons with the ease of transport and communication, we find and come across abundance and profuseness in the creation of documents and records so conspicuous by its absence in the earlier period of history. The comprehensive character of the documents of the later 18th and 19th centuries is not witnessed for the earlier period. Not only that but the creation of documents is also found to be different for different periods of time as also for different dynastic personages. Whereas there is abundance of documents pertaining to the Moghals, the same cannot be said of the Marathas of the Chhatrapati period, though the Peshwa period is remarkable for the voluminous creation of records in the form of documents comprising letters, *sanadapatre*, treaties, *inams*, *kaifiyats*, etc. It is well worth preserving these documents not only because they have come from the pen of personages whom history has made great or small, notorious or famous but also because they differ in style, contents, presentation, form, type, consequence, expression, composition, bearing, system, precision, structure, mould and impression. Their value does not denigrate with the passage of time and more often than not, they serve as an object lesson to those more sophisticated, rational and intelligent.

This has been the object in publishing the Modi documents covering a period of well over 200 years, the earliest being that of the year 1608. These documents cover a wide range of personalities wellknown to the students of Maratha history. The documents have been specifically selected for their contents and though many of them do not bear the date or the year in which the documents were written. We get an indication of the same from the contents or from the author of the document.

The documents in this publication number seventeen and are fairly representative of the later period of Maratha history. For the convenience of the reader a brief summary of the contents of the document is given in a short note. I am extremely thankful to Shri H. N. Bakshi and Shri V. T. Gondil, for the selection of these documents and their annotation. I am also extremely thankful to Shri S. A. Sapre, Director, Government Printing and Stationery and Shri R. B. Alva, Manager, Government Central Press, Bombay and other staff of the Press for bringing out this publication.

Captain Dr. B. G. KUNTE

Bombay,
1st May, 1978.

C O N T E N T S

	PAGE
1. Preface	i
2. List of the Persons and their illustrative Modi documents—	
Malik Amber	3
Malharji Holkar	5
Radhabai	9
Chimaji Appa	11
Udaji Chavan	17
Naro Shankar	19
Raghuji Bhosle	27
Sambhaji Raje	37
Tulaji Angre	39
Vishvasrao Ballal	43
Sadashivrao Bhau	47
Vithal Shivdeo Vinchurkar	55
Naro Ram Mantri	63
Sabaji Bhosle	67
Samsher Bahadar	73
Raghunath Bajirao	75
Bajirao Raghunath	77
3. About Maharashtra Archives	(1)
4. List of Publications of the Department of Archives, Maharashtra State.	(3)

No. 1]

[13-3-1608

MALIK AMBER

The Clerks and Deshmukhs of Nyamatabad Prant are directed to continue the Inam granted to Datta Bhat bin Padmakar Bhat of Chandwad.

क्र. १]

[१३-३-१६०८

अजरखतखाने खुदायेबंद मलिक - - मलिक अब्दुली दयाम
 दौलतूह बजानेब कारकुनांनी हाल व इस्तकबाल
 व देसमुखानी पा न्यामताबाद व होली (?) माहाल ज्या
 - - बिदाबंद सुा तीसा अलफ दतंभट बिन प
 दमाकर भट मो कसबे चांदवड हुजूर मालुम केले जे आप
 णास बदल खैर व दहक पा मजकूर जकाती पथकडेवसे
 चांदवड इनाम - -
 नखत रुके रुये ६ तेल वजन यंकदर १
 हा हुजती मिया राजे व सा पेरोजखान व मुकासई कार
 कीर्द व दरकारकीर्द तसरुफाती चालत आहे साहेबाचे
 - ई हात होये माफक झाले बा ये मारुफाती खातिरेसी आणून
 दतंभट बिन पदमाकरभट याही सदरहू बाबे बा हुजती
 - - राजे व सा पेरोजखान - - मुकासई
 कारकीर्दी व दर
 कारकीर्दी तसरुपाती चलिले असेल तेणे प्रमाणे चालवीजे दरबार
 खुर्द खताचा हुजूर न किजे तुम्ही तालिक घेऊन असली (फाटले).

No. 2]

[1721 ?

MALHARJI HOLKAR

Malharrao Holkar gives in this letter a written pledge to the Peshwa to serve him loyally and faithfully, if the latter would accept his services. Incidentally he gives his own previous history and mentions that he first served Bande and after his disagreement with him, was negotiating through Bapuji Prabhu to accept service with Mohansing, the Rana of Badwani, but Bapuji Prabhu recommended him to the Peshwa. The letter appears to be of the early days of Bajirao I.

क्र. २]

[१७२१ ?

श्रीशंकर

पंतप्रधान

राजश्री अंबाजीपंत स्वामी
गोसावी यास सेवेसी

अखंडित लक्षुमी विराजित बा
ब येशवंत राजमुद्रा विराजित राजमान्हे
सेवक आज्ञाधारक मल्हारजी
होलकर दंडवत विनती उपरी. येथील
शंतोस जाणुन श्वकीये शामराजवैभव
लिहितां आज्ञा करणे विशेष. बहुत दिवस
आम्ही बाडियाकडे होतो. हाली याचा आमचा
बिघाड पडला. त्यास्तव आम्ही मोहन सि
ग राणे त्याजकडे राजश्री बापूजी प्रभूचे

—मात्राकाल —त्रीतीका

—स्वेच्छालुभीयोस्यामी
—नवार्थालुभीयोस्यामी

—१३०४४—१३०४४
—१३०४४—१३०४४
—१३०४४—१३०४४
—१३०४४—१३०४४
—१३०४४—१३०४४
—१३०४४—१३०४४
—१३०४४—१३०४४
—१३०४४—१३०४४
—१३०४४—१३०४४
—१३०४४—१३०४४

मारुफातीने तजवीज करीत होतो. मग
 यानी † सायेबाकडे तजवीज करून
 कागद पाठविले आहे, लरी आम्ही मना
 पासून मनसिंबियाचे वाटेने ते तजवीज
 केली आहे. तुमच्या चितास उतम दिसो
 न येईल तरी उभयेता येकत्र होऊन
 उतरे कागदाची मनापासून पाठवणे.
 कितेक वर्तमान तपसीलवार रो बापूजी
 प्रभू यानी लिहिली आहेत. कुली मनास आणू
 न उतरे पाठवतों. उतरे आलियावरी
 राजश्री तुमचे सेवेसी येतील. आपण
 इमान कुली मनापासून राजश्रीसी केला
 आहे. जेथे यानी आम्हास ठेवावे तेथे
 बिलाकुसूर राहावे. जो धनी चाकर ठेवील
 त्यानी इजितीन ठेवावे. चाकरीस उ
 जूर नाही. बहुत काये लिहिणे ? कृ
 पा लोब असो दीजे हे विनती.

† The space is left here for the word Pant Pradhan written at the top :
 this is a mark of respect.

— अस्त्रावीनि गुप्तवंशीयोग्याम्
— दत्ती चूर्णस्त्रोम्बिनीम्
— द्रुष्टव्याप्तिर्मुखिप्रदीप्तीम्
— दृष्टिमूलकाशीदेवनेत्रोऽप्यतः
— निष्ठा उपास्यन्ताऽप्यग्निकी
— निष्ठा उपास्यन्ताऽप्यग्निकी
— लोकद्वाहकीस्त्रावीस्त्रावी
— त्रिप्रणामनामस्त्रिप्रावी
— त्रिप्रावीउपास्यन्ताऽप्यग्निकी
— नक्षत्रेष्वाक्षां लोकेष्वाक्षीदासी
— चक्रोलोकेष्वाक्षीदासी
— चक्रोलोकेष्वाक्षीदासी
— चक्रोलोकेष्वाक्षीदासी
— चक्रोलोकेष्वाक्षीदासी

No. 3]

[7-5-1733

RADHABAI

Radhabai congratulates Bajirao I on his capture of Rajpuri and other places.

क्र. ३]

[७-५-१७३३

श्री

श्री यासह चिरंजीव विजीभव राजमान्य राज
 श्री बाजीराऊ यांसी प्रति मातुश्री राधावा
 ई आशीर्वाद उपरी. येथील कुशल ता ज्ये
 ष्ट शुद्ध पंचमी इंदुवार जाणून स्वकीये लि
 हीत जाणे विशेष. तुम्ही पत्र पाठविले ते
 पावले, लिहिले वर्तमान सविस्तर कळले. रा
 जपूरी व राजकोट व बलाराजा व खोकरी ऐ
 शी हस्तगत जाली म्हणून लिहिले, तरी हे गो
 ष्ट उत्तमच जाली. सेखजी येऊन भेटला म्ह
 णून लिहिले तरी ते गोष्ट उत्तमच जाली.
 त्याचे बहुता रीतीने समाधान रक्खून पुढे
 आपले कार्य सिद्धीस पावे ते गोष्ट करणे.
 परस्थळी जाणे जाहाले आहे, कोण्हाचा
 विश्वास न धरावा. बहुत सावधतेने अ
 सणे. शरीर सरंक्षण करून सावधतेने
 असत जाणे. बहुत काय लिहिणे
 हे आशीर्वाद.

—
—

श्रीयांजुर्जीत्वा राजपत्राणामन्तः
 आद्यात्मिकान्तिस्तीताद्य
 इक्षित्वा प्रदित्तैरेकमित्तमहाताव
 एशुद्यमं च मीर्जित्तैर्कुन्त्यमीर्जित्तैर्कु
 इत्तम्भवत्तैर्कुषेऽस्त्रियैर्प्रदावत्तैर्कु
 प्रदावत्तैर्कुषेऽस्त्रियैर्प्रदावत्तैर्कु
 कुर्मित्तैर्कुषेऽस्त्रियैर्प्रदावत्तैर्कु
 उप्तगतिभूम्यभूत्तैर्कुषेऽस्त्रियैर्कु
 एउतम्बवम्भूत्तैर्कुषेऽस्त्रियैर्कु
 एउतम्बवम्भूत्तैर्कुषेऽस्त्रियैर्कु
 याच्छब्दात्मन्तैर्कुषेऽस्त्रियैर्कु
 अल्पलभिर्गोप्त्वात्मन्तैर्कुषेऽस्त्रियैर्कु
 द्वास्त्रियैर्कुषेऽस्त्रियैर्कु
 एत्यात्मवराय एत्वात्मवराय
 एत्वात्मवराय एत्वात्मवराय
 एत्वात्मवराय एत्वात्मवराय
 एत्वात्मवराय एत्वात्मवराय

No. 3]

[7-5-1733

RADHABAI

Radhabai congratulates Bajirao I on his capture of Rajpuri and other places.

क्र. ३]

[७-५-१७३३

श्री

श्री यासह चिरंजीव विजीभव राजमान्य राज
 श्री बाजीराऊ यांसी प्रति मातुश्री राधावा
 ई आशीर्वाद उपरी. येथील कुशल ता ज्ये
 ष्ठ शुद्ध पंचमी इंदुवार जाणून स्वकीये लि
 हीत जाणें विशेष. तुम्ही पत्र पाठविलें ते
 पावलें, लिहिलें वर्तमान सविस्तर कळलें. रा
 जपूरी व राजकोट व बलाराजा व खोकरी ऐ
 शी हस्तगत जाली म्हणून लिहिलें, तरी हे गो
 ष्ट उत्तमच जाली. सेखजी येऊन भेटला म्ह
 णून लिहिलें तरी ते गोष्ट उत्तमच जाली.
 त्याचें बहुता रीतीनें समाधान रक्खून पुढें
 आपलें कार्य सिद्धीस पावें ते गोष्ट करणें.
 परस्थळीं जाणें जाहालें आहे, कोण्हाचा
 विश्वास न धरावा. बहुत सावधतेनें अ
 सणे. शरीर सरंक्षण करून सावधतेने
 असत जाणें. बहुत काय लिहिणे
 हे आशीर्वाद.

三

स्त्रीयां उपर्युक्ता विषयाः १०८ अन्याः
श्रीष्टिरात्रिः स्त्रीलक्ष्मीवाचः
रुद्रिणीप्रदिव्यादेवमेष्टावाप
षुष्टुप्रसरसीरुद्रिणीक्षुरत्यक्षीरुद्रि
रुद्रिणीप्रसरसीरुद्रिणीक्षुरत्यक्षीरुद्रि
प्रसरसीरुद्रिणीक्षुरत्यक्षीरुद्रि
क्षुरत्यक्षीरुद्रिणीप्रसरसीरुद्रि
उपर्युक्तग्रन्थानुचितानुचितगा
षुष्टुप्रसरसीरुद्रिणीक्षुरत्यक्षीरुद्रि
रुद्रिणीप्रसरसीरुद्रिणीक्षुरत्यक्षीरुद्रि
याच्च उक्ताविनियोगान् रहस्यान् एव
ज्ञानालभिर्विवरणागाष्ट्रद्वयाः
द्वयाः क्षुरत्यक्षीरुद्रिणीप्रसरसीरुद्रि
विषयात्क्षुरत्यक्षीरुद्रिणीप्रसरसीरुद्रि
उक्ताविनियोगान् रहस्यान् रहस्यान्
उक्ताविनियोगान् रहस्यान् रहस्यान्
उक्ताविनियोगान् रहस्यान् रहस्यान्

No. 4]

[1-5-1737 ?

CHIMAJI APPA

Chimaji Appa, all in his hand, writes this letter to Nana asking him to send his mother Radhabai for sea bathing, with the little boys Raghunath, Sadashiv and Janardan.

ऋ. ४]

[१-५-१७३७ ?

पौ छ १३ मो

श्री

चिरंजीव राजश्री नाना यास चि
 मणाजी बलाल आसीर्वाद उपरी.
 येथील कुशल ता छ ११ मोहर
 म यथास्थित असे विशेष. मा
 तुश्रीबाई समुद्रस्नान करणे
 आहे म्हणून पावसाला बोलली हो
 ती. याकरिता अमवाशे आलीकडे
 च्यार दिवस येथे पावणे म्हणजे
 अमवाशेस स्नान करून स्वार

श्रीरामचन्द्र
 रामायण
 लक्ष्मण
 सप्तराज्य
 उत्तरायण
 विद्युत
 विद्युत
 विद्युत
 विद्युत
 विद्युत

होऊन जाणे. आम्ही जस्टी पौण
 मा होताच निघोन येऊ येसे मा
 तुश्रीस पत्र लिहिले आहे. मातु
 श्रीच्या विचारे यावेसे असले तर
 रवानगी करणे. सौभाग्यवती
 मातुश्री कासीबाई वहिनीचा पा
 य बरा जाला असला आणि त्यां
 च्या विचारे समुद्र स्नानास यावे
 से असले तर त्यासहि रवाना कर
 ण. ती आली म्हणजे जनार्दन, रघु
 नाथ, सदाशिव त्रिवर्गहि येतील.

जर त्यांच्या पायाचे दुख वरें
 जालें नसलें आणि त्यांच्या विचारें
 तूर्त यावेसें नसलें तर त्यांचे रा
 हणे होईल. त्यांचे राहणे जालें
 तर जनार्दन त्यांजवळ राहील.
 रघुनाथ, सदाशिव यांस मातु
 श्रीसमागमे पाठवणे. मातु
 श्रीच्याहि विचारें तूर्त यावेसें
 नसलें तर कोणासहि पाठवाव
 याचे प्रयोजन नाहीं. हे आशी
 वाद.

UDAJI CHAVAN

Udaji Chavan assures Chimaji Appa of his loyalty.

क. ५]

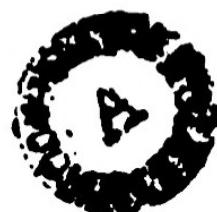
[१७३८ ?

श्री

राजश्री चिमणाजी पंत आ
पा गोसांवी यांसि

सकल गुणालकरण अखंडित ल
क्षमी आलकृत राजमान्य श्वा उदाजी
चवाण हिमतबहादर दंडवत विनंती उ
परी. येथील कुशल जाणून स्वकीय नि
जानंदलेखनाज्ञा केली पाहिजे विशेष.
पत्र पाठविलें ते उतम समयी प्रवि
ष्ट होऊन लखनार्थ श्रवण परम संतोष.
आम्हाकडील साहित्याविसी राजश्री जा
नोजीराव निबालकर यास जे लिहिणे ते लि
हिले आहे म्हणोन लिए तर सर्वप्रकारे आ
म्हास आपण वडील आहां. आम्ही कोठे आ
सिलों तरी आपल्या पदरीचे आहों. इ
तर पदार्थ नाही. याच अन्वये निरंतर
पत्रद्वारे सांभाल करीत असिले पाहिजे.
विशेष काये लिहिणे ? उपरोधिक प्रसंगहि दिस
तो. कृपा वर्धमान आसो देणे हे वीनंती.

—
क्रा

अश्रुकामाविमंत्र
 —पागोलीविनिति
 ॐ उपाध्यायित्वा
 —हसीद्दृष्ट्वा असमन्य आजित्ती
 —चक्राचामगद्यर द्वितीयसंरागी
 —धरीहृष्टिभूमिराहमरुनरम्भीयती
 —अनश्वद्विभृत्वेत्तुपापीत्वेष्टेष्ट
 —द्वयवर्णीत्वेत्तिरामामृत्विन्दा
 —द्वयेजस्त्वेभृत्विक्षणप्रमृष्टेष्ट
 —व्याघ्रजित्वाएवा एतिरामामृत
 —भेदामरनीद्वयविनेष्टेत्तुपापीत्वेष्ट
 —द्वेष्टेष्टेष्टेत्तुपापीत्वेत्तिरामृत्वेष्ट
 —द्वयवर्णामृत्वेष्टेष्टेष्टेष्टेष्ट
 —द्वेष्टेष्टेष्टेष्टेष्टेष्टेष्टेष्टेष्टेष्ट
 —द्वयवर्णामृत्वेष्टेष्टेष्टेष्टेष्टेष्ट
 —द्वयवर्णामृत्वेष्टेष्टेष्टेष्टेष्टेष्ट
 —द्वयवर्णामृत्वेष्टेष्टेष्टेष्टेष्टेष्ट

NARO SHANKAR

Naro Shankar expresses his regret that he does not receive the same consideration from Nanasaheb as he used to get from Bajirao and Chimaji Appa. The letter is written soon after the death of Chimaji Appa.

क्र६]

[इ. स. १७४१ नंतर

श्री

राजश्री सिदोंजी राऊत
गोसावी यांसी

अखंडित लक्ष्मी अलंकृत राजमान्ये
इनो नारो शंकर राम राम विनंती उपरी. ये
थील क्षेम जाणोन स्वकीये लिहिणे. बहुत दि
वस जाले. अपणांकडोन कृपापत्र येऊन वर्तमान
कलत नाही. तरी दाजी हे गोष्टी श्नेहापासून
दूर आ. सदैव येणारासमागमे पत्र पाठऊ
न परामृष करीत असावें. याउपर आम्हाकडील
वर्तमान तरी आपली आज्ञा घेऊन पुणियाहून स्वार
जालियावरी रा येजमानासमागम असा. श्रीमंत

—
—

—~~त्रिश्लीषाद्विषयिता~~

—~~गोकुराद्विषयिता~~

~~चमोलीद्विषयिता~~

—~~कालाजोहिंदूसामर्कित्तिवित्ति~~

—~~विनादुमानित्यवित्तिवित्तिवित्ति~~

—~~दुर्गाप्रसादवित्तिवित्तिवित्ति~~

—~~दुर्गामीद्वित्तिवित्तिवित्तिवित्ति~~

—~~उत्तराधिकारित्तिवित्तिवित्ति~~

—~~वाहनप्रसादवित्तिवित्तिवित्ति~~

—~~वाहनप्रसादवित्तिवित्तिवित्ति~~

(~~अद्वितीयाद्विषयिता~~)

उभयेता कैलासवासी जाले याजमुले आम्ही लोक
 परम निराश्रित जालो. आमची चाकरी उपराळि
 यांची होती आणि उभयेतांची कृपा संपा
 दून घेतली होती. प्रस्तुत श्रीमंत राजश्री
 नानासाहेबाचे पायासी दंडक नाही. याजकरि
 तां चित उद्धिन्व विशेष आहे. परंतु आपण आम
 चे मुरब्बी असतां कांही फिकीर नाही. आवंदा
 श्रीमंत रा आपांसाहेबांचा निरोप आपण
 देविला, आणि स्वार जालियावरी मागती बोलाऊ
 न नेले, आणि बेरोजगारी आणि सरदारांचा आ
 कस जाणोन हुजूरच ठेवीत होते. बोलीदेखील रा
 रघुनाथजी प्रभूसमक्ष केली की दोन हजार फौज
 पागा देऊन उत्तम प्रकारे गौर करावे, परंतु आपण

च श्रीमंतास विनंती केली कीं रा येजमानासमागमे
 फौज कमी आहे आणि आपण दाहा पंधरा (वर्षे) याच अ
 न्न भक्षिले याजमुले अवंदाचे वरीस समागमेच जा
 वयाची आज्ञा ठेवणे, यैसी विनंती करून आज्ञा
 स्वार होऊन समागमेच मालवे प्रांतास आलो. रा
 समागमे फौजहि माफकच होती. सोनगड थेर
 येथे कामकाजहि उत्तम जाले. दाहा वीस माणूस
 खस्त जाले. चाकरीस अंतर केले नाहीं. श्रीमंत रा
 अपांची वार्ता येकोन सर्व सरदारांच्या नजरा वि
 छिन जाल्या. मागील खकटी आपणावरी नाहक
 पडोन कज्यांत घातले आहे, आणि मोकासी याचे
 घोडी बंद केली. रोजमरा खर्चास देत नाहींत. खर्चास
 दीडसे स्वार वगैरे आणि खर्च ब्राम्हण मंडलीचा
 आहे. श्रीमंत रा उभयता असले तरी हरक
 गोष्टींचा उपरांला राखीन आमचा गौरच

यज्ञान्तरमाणीक्षुद्रितोऽस्माद्
 -क्षेत्रमवत्त्वा रथाग्रामाद्यत्वा
 -तंभक्षत्वाद्युपाणी स्वप्निं प्राप्नन्ति
 -प्राप्नन्ति अन्तर्भूते एव रथाग्रामाद्यत्वा
 -हेतु च मज्जाक्षयाद्युपाणी स्वप्निं प्राप्नन्ति
 -उपाणी क्षमाद्युपाणी स्वप्निं प्राप्नन्ति
 -क्षमाद्युपाणी उपाणी स्वप्निं प्राप्नन्ति

करित. परंतु श्रीमंत रा नानासाहेबांचे
 पासीं दंडक नाही. विना आम्हा लोकांचा उपराला
 हजुरीहून जाल्याखेरीज निर्झी होत नाही. किते
 क वर्तमान रा रघुनाथ बापाजी यासी निवेदन
 केले आहे. आपणांस विनंती करतील. तरी आमचे
 मुरबी आणि मैत्र आपण असता काय चिंता
 आहे तरी आमचे विषई हजूर अर्ज करून गौर करवणे.
 पुढे अमचा अंगिकार खामखाय करवणे.
 बहुत काये लिहिणे कृपा असो दिजे, हे विनंती.

No. 7]

[1744 ?

RAGHUJI BHOSLE

Raghaji Bhosle writes to his agent at Poona that the Peshwa be requested to issue orders to Vishwas Moreshwar to stop his raids in the territory of Gadha Mandla.

ऋ. ७]

[१७४४ ?

श्रीलक्ष्मीकांत

राजश्री नारायण बाबूराव
गोसावी यांसी

अखंडित लक्ष्मी आलंकृत राजमान्य
 श्रांति रघोजी भोसले सेनासाहेब सुभा
 दंडवत विनंती उपरी. येथील कुशल जाणो
 न स्वकीय कुशल लिहित जावे विशेष. तु
 म्हाकडून जी जी पत्रे आली होती त्याची उत्तर
 समर्पक पेशजी पाठवण्यात आली. त्या
 आलीकडेस तम्हाकडून पत्र येऊन वर्तमा

→ नास्तिकता

नानासां
सोलन व पेशा
राजीवाच्छारणिका

गोपनीयदाता

गोपनीयदाता कामारामल

गोपनीयदाता उमचरणका

गोपनीयदाता लक्ष्मीनाथ

गोपनीयदाता लक्ष्मीनाथ

गोपनीयदाता लक्ष्मीनाथ

गोपनीयदाता लक्ष्मीनाथ

गोपनीयदाता लक्ष्मीनाथ

न काहीच कळले नाही. राजश्री आनंद वा
 बूराव यासी मात्र तुमचे पत्र सरसरी (?)
 आले त्याजवरून कळले. त्यास वरचेवर पत्र
 पाठऊन वर्तमान लिहित जावे. मंडळच्याचा
 कारकून व पत्रे पाठवितो हे तुमचे लिहि
 ण्यांत होते. त्यास कारकुनाचे येणे ताकी
 द पक्कासुधा आद्याप जाले नाही. राज
 श्री विठ्ठल बलाल सुभेदार मंडळे प्रांती
 आहेत. त्यास त्याचे जाणे नर्मदा उतरून
 गढ्यास जाहले. तेथे राजश्री विश्वासराव
 मोरेश्वर ठाण्यात होते ते काढूल आले.
 तेव्हा त्याजपासून किल्याच्या व ठाण्या

- ~~क्षमा एवं मात्रेभिन्नताविशेषज्ञ~~
- ~~क्षमा एवं मात्रेभिन्नताविशेषज्ञ~~
- ~~क्षमा एवं मात्रेभिन्नताविशेषज्ञ~~
- ~~पारम्परागतिकालीन अधिकारी~~
- ~~कृष्णलभित्तिकालीन अधिकारी~~
- ~~प्रयागार्थकालीन अधिकारी~~
- ~~क्षमा एवं मात्रेभिन्नताविशेषज्ञ~~

घ्या प्रांताच्या सोडचिठ्या घ्याव्या
 हे होते. परंतु मशारनिलेनी आपले जागा आ
 देशा केला कीं, आपला जावसाल सनकी
 आहे तेव्हा याजला आटकाऊन यांप्रो
 घ्यावयाचे कारण नाही. हे समजोन आट
 काव न केला. ते तेथून निघोन गेलियावर
 जमाव गोळा करून जागा जागा प्रां
 तात उपद्रव देऊन आहेत व जे जे जमी
 दार प्रांतात आहेत त्याजलाहि पत्रे पाठ
 विली आहेत व गाव खेडी व परगणे लिहून
 दिल्हे व देतात यैसा बखेडा करून आहे
 त. कटंगी म्हणोन जागा आहे तेथे इक

- ~~स्वामीरामदेवरचित्येषु~~
- ~~महाराजाद्वयविहारी~~
- ~~द्वादशमीविषयाप्रत्यक्षी~~
- ~~प्रत्ययात्पूर्विक्यामा~~
- ~~द्वादशमीविषयाप्रत्यक्षी~~
- ~~ज्ञानात्पूर्वविदाग्रन्थाद्~~
- ~~ज्ञानात्पूर्वविदाग्रन्थाद्~~
- ~~ग्रन्थाच्छ्रुताप्तिरिक्तात्~~
- ~~ग्रन्थाच्छ्रुताप्तिरिक्तात्~~
- ~~प्रथमीलालभृत्युपास्ति~~
- ~~प्रथमीलालभृत्युपास्ति~~
- ~~प्रथमीलालभृत्युपास्ति~~

डील जमाव होता तेथें बुधेले यानी जमा
व करून चालून गेले, कटकट केली, तेव्हा
दोन तीनदा नामोहरम होऊन तेजगडास
बीस कोस पाठीमागे गेले. यैसेहि असून
राजश्री विठ्ठल बलाल सुभेदार त्याजकडेस
वरचेवरी सांगोन पाठवितात व पत्रेहि
लिहिली आहेत की सनदी जाबसाल आहे
हे समजोन आमची चाल धारणा असे. ते
व्हा तुम्हाकडूनहि तैसेच घडावे. सनदी
जाबसालास कटकटीचे कारण नाही परंतु
त्याची चाल आहें तीच आहे. याजकरिता
यविसी तुम्ही राजश्री पंतप्रधान यासी
बोलून रा आपाजी रघुनाथ व हुजरे

- ~~— श्रीकृष्णादित्यां रुद्रिष्टेऽपानम्~~
- ~~— एवरुद्रामित्यां रुद्रिष्टेऽपानम्~~
- ~~— श्रीकृष्णामन्त्रां सद्भुत्तान्तिः~~
- ~~— एवं प्राप्तां गुणां गुणां विविधानां~~
- ~~— श्रीकृष्णामन्त्रां सद्भुत्तान्तिः~~
- ~~— द्वितीया गुणां गुणां लग्नां~~
- ~~— श्रुतिः मीठेण गुणां गुणां~~
- ~~— श्रुतिः विकल्पादित्यां गुणां गुणां~~
- ~~— वाचान्त्रिः गुणां गुणां गुणां गुणां~~
- ~~— अथ वाचान्त्रिः गुणां गुणां गुणां गुणां~~
- ~~— द्वात्सरां गुणां गुणां गुणां गुणां~~
- ~~— श्रुतिः विकल्पादित्यां गुणां गुणां~~
- ~~— वाचान्त्रिः गुणां गुणां गुणां गुणां~~

पत्रासुद्धा जलदीने रवाना करून देवावे
आणि कारभाराही पत्रे जावी की कटक
टीचे कारण नाही. हे जलदीने घडवावे. र
वाना छ १३ माहे रविलौबल बहुत
काये लिहिणे हे विनंती.

~~गायत्री द्वाषशतम् रामराधके~~

~~द्वाषशतम् रामराधके~~

~~द्वाषशतम् रामराधके~~

~~द्वाषशतम् रामराधके~~

~~द्वाषशतम् रामराधके~~

No. 8]

[14-10-1752

SAMBHAJI RAJE

Sambhaji Raje of Kolhapur writes to Tarabai, enquiring about her health.

क्र. ८]

[१४-१०-१७५२

श्री

श्रीमंत तीर्थरूप मातुश्री आ
ईसाहेब वडिलाचे शेवेसी

अपत्ये संभाजे राजे साष्टांग दंडवत प्रणाम
विनंती उपरी. अतत्य कुशल आश्विन
शुध सप्तमी मंदवारपर्यंत असे. प्रस्तुत ब
हुत दिवस जाहाले, परंतु वडिलाकडून पत्र
येऊन वृत्त निवेदने संतोष होत नाही. तर
यैसी गोष्ट नसावी. निरंतर आसीरवाद प
क्ती आनंद होये ते गोष्ट केली पाहिजे. वर
कड किंतेक आज्ञा राजश्री येसवंतराव गा
येकवाड यास केली आहे. सविस्तर वडिलांस
लिहितील त्याजवरून कलो येईल. उतर स
त्वर पाठऊन घावे हे विनंती.

पो छ ९ जिल्हेज सुा सलास
आश्विन शुध दसमी

~~— १ —~~

अन्तर्राष्ट्रीय समिक्षा को
— एकांश विभागों की —

प्रत्येक भारतीय लोकांग की नियुक्ति
प्रभावी दोषों के उपराज के स्वामी
उपराज की प्रधान विधियों के अनुसार
ठाकुर श्रीमद्भवानीप्रसाद ओरलीह मुख्यमन्त्री
संघीय विधान सभा के विधायकों की गई
दैवित्योऽहन चाप भवित्वा उपराज के द्वारा
ग्रन्थालय के बाहर विधायकों की
दृष्टिकोण विधायकों के बाहर विधायकों की
उपराज की विधायकों की विधायकों की
सुपारिस्थिति

विधायकों की
विधायकों की

No. 9]

[8-1-1753

TULAJI ANGRE

Tulaji Angre writes to Tarabai that every precaution has been taken to protect the king's territory from attacks by Baji Rudra, the Commandar of Mahipatgad.

ऋ. ९]

[८-१-१७५३

छ २ माहे रविलावल

श्री

श्रीमंत माहाराज मातुश्री आई
साहेबांचे शेवेसी

विनंती सेवक तुलाजी आंगरे सरखेल कृतानेक विजा
पना. ता छ २७ सफरपर्यंत साहेबांचे कृपावलोकने क
रून, सेवकांचे व या प्रांताचे वर्तमान येथास्थित असे
विशेष. साहेबांचे आज्ञापत्र सादर जालें, तेथें आज्ञा कीं
जावली प्रांत किले व्याघ्रगड येथे बाजी रुद्र व महिपत
गडकरी दंगल करणार. त्यास राज्यांतील स्थलें त्यांचे

गणेशामृत
संस्कृतम् ६१.

३८

गणेशामृत

अनुशासनम् आदि

प्राचीन विद्या

No. 9]

[8-1-1753

TULAJI ANGRE

Tulaji Angre writes to Tarabai that every precaution has been taken to protect the king's territory from attacks by Baji Rudra, the Commandar of Mahipatgad.

ऋ. ९]

[८-१-१७५३

छ २ माहे रबिलावल

श्री

श्रीमंत माहाराज मातुश्री आई
साहेबांचे शेवेसी

विनंती सेवक तृलाजी आंगरे सरखेल कृतानेक विजा
पना. ता छ २७ सफरपर्यंत साहेबांचे कृपावलोकने क
रून, सेवकांचे व या प्रांताचे वर्तमान येथास्थित असे
विशेष. साहेबांचे आज्ञापत्र सादर जालें, तेथें आज्ञा कीं
जावली प्रांत किले व्याघरगड येथे बाजी रुद्र व महिपत
गडकरी दंगल करणार. त्यास राज्यांतील स्थलें त्यांचे

三

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

ଶାନ୍ତିମୁଦ୍ରାବ୍ୟକ୍ରମ ଶାନ୍ତି

०३१ नारायणवेदोऽस्मि

— ଏହାମିରାନ୍ତକୁଣ୍ଡଳୀଙ୍କାରେ ଉପରେ ଦୂରାମ୍ଭାବରେ

અનેકદુર્ઘટનાંની જરૂરેદુર્ઘટનાંની

~~द्वारा लिखा गया है।~~

~~प्राप्तिकर्ता विष्णु देव~~

~~२०३ अंगामी आकाश वेद शत्रुघ्नी~~

~~ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ~~

हरयकविसी साहित्य उपराला करून, अपकाराचा
 अर्थ प्रांतात न होय याविसीं आज्ञापिले. त्यास
 साहेबांचे आज्ञेपेक्षा दुसरे अधिक काय आहे.
 आज्ञा ते सिरसा आहे. सेवेसी विदित जाहाले पाहिजे.
 शेवेसी श्रुत होये हे विनंती.

दृष्टिरुद्री चाही सुमित्रा भ्रतसंप्रहरण
 वृक्षनिराकाशे पदासंग दृश्यमाणे हृष्ट
 अरेद्धरेत्रे धृष्ट उत्तेजित क्षमा प्रह
 दृश्यमाणे अवध्याये लोक विमान देवान्तर
 क्षमा विष्णु तहो यहे वीनांती

तेवेऽपाठेऽन्ना ॥ दृश्यमाणे
 गेव एताऽपाठेऽन्ना ॥ दृश्यमाणे
 दोषाऽपाठेऽन्ना ॥ कृत्वा
 अथ वृक्षनिराकाशे

No. 10]

[11-1-1753

VISHVAS RAO BALLAL

Vishvas Rao Ballal writes to Dinkar Mahadeo that Shinde and Holkar have been reconciled.

क्र. १०]

[११-१-१७५३

श्री

अखंडित लक्षुमी आलंकृत राज
मान्य राजश्री दिनकर माहादेव
गोसांवी यांसी

सेवक विश्वासराऊ बलाल नमस्कार. सुा
सलास खमसेन मया व अलफ. तीर्थरूपां
कडून लष्करांतून तुम्हांस पत्र आले ते पाठ
विले आहे त्यावरून सविस्तर कळेल. राजश्री
जयाजी शिंदे यांजकडे रा रामाजी अनंत
दाभोळकर गेले होते ते मारनिलेस घेऊन
आज त्रीतीय प्रहरीं येथे आले. याऊ

~~३४~~

श्रीमित्राकृष्णोदयमित्राल
 कल्पनक्षत्रादीनद्युम्बव
 गोचरं गोपाति
 चक्रमण्डिमात्रातिरुदामित्राल
 चक्रादिवासम्पात्तिरुदामित्राल
 उक्तिनद्युम्बां उक्तिनद्युम्बां
 रुद्रादिवासम्पात्तिरुदामित्राल
 यमावीष्टिवावद्युम्बां रुद्रादिवास
 इत्यादिवासम्पात्तिरुदामित्राल
 क्षमन्तीप्रसद्युम्बां रुद्रादिवास

परी राजश्री मल्हारजी होळकर याचा रुस
 घ्याचा भाव आहे तोहि दूर होऊन
 उभयतांची समाधाने होतील, कांही
 चिता आहे एसे नाहीं. होईल वृत्त तें
 मागाहून लेहून पाठविलें जाईल. तुम्ही
 तेथील वृत्त व भावगर्भ सर्व हरद्र मनास
 आणून वरचेवर लेहून पाठवीत जाणें. आ
 ळस येकंदर करीत न जाणें. जाणिजे.
 छ ५ रविलावल.

द्विषत्तशीमद्भुवर्णालय
 वार्तापाठभूषणीकृष्ण
 गोपतार्थामध्यानवर्णनी
 चीताकृतिप्रसिद्धिपूरा
 शुभाकृतिप्रसिद्धिपूरा
 गोपतार्थामध्यानवर्णनी
 शुभाकृतिप्रसिद्धिपूरा
 चूलभूषणालय
 चूलभूषणालय

No. 11]

[16-12-1759

SADASHIVRAO BHAU

The whole letter is in the hand of Sadashivrao Bhau and is addressed to the Peshwa, asking orders about various points in connection with the ensuing campaign against Nizam. The Peshwa was in bad health already and Bhau himself suffered from the after effects of the wound he had recently received in his attempted assassination.

ऋ. ११]

[१६-१२-१७५९

विनंति उपरी

जानोजी भोसले थोडे.
त्यावर मुधोजी उ
लटून गेला. जूज हो
णार हे खबर आली आहे.
येविसी पेशजी लिहिले.
आज्ञा होईल तसे लेहून
पाठऊ.

तोफखानाकडील नेमणु
केची दारू वगैरे किर
कोल जिनस स्वारीचा रा
हिला, त्याविसी गो
विंदपतास आज्ञा व्हावी

येथे फौज खडीगण
ती गंगेवर येते दिसी
घेतली. ते सा हजार जाली.
बिनीची पथके हजारेके
होते. अजून जमा होत.
येथें आलियावर नलवडे ख
तल घाटगे वगैरे पांचसे
पर्यंत आले. फिरून पत्रे पा
ठविली आहेत.

खासास्वारीबाबा हजार
दोन हजार फौज नेमणे ते
नेमून त्यास आज्ञा व्हा
वी. आगदी लोक नाही

कीं, सत्वर येऊन पावे व
नगरुचे ही नेमणुके प्रो
लौकर यावे.

ऐवज येथें तीन लाख
आणविला तो यावा.
खासा स्वारीबाहि
दोन लाख यावे. दीड ला
ख बा आणिले. त्यांतला
विजयनगरची खरीदी
गाडदी, काही नालबं
दी किरकोळ असेच जाले.
रोजमराहि चालीस पंनास
हजार आला. सिलक उडाली.
तेब्हा पैठणाहून येवज
आणावा लागला.

हे उत्तम नाही. चौकीचा
बंदोबस्त उत्तम प्रकारे
आसावा. पुण्यासहि
दोन तीनशे राऊत नेमू
न ठेवावे.

आवरंगाबाजेत पाच
सासे फौज हजार दोन हजार
प्यादा आहे. तेथे काही
घ्यावे तर फार करून आपले
च लोक आहेत. फौज जमा
वीस हजार असती तर सह
जांत कांही तरी काम
होते. प्रस्तुत घास
दाणे घेतो. शहरास का
ही प्रकार करावा की काय
किंवा दौलताबाजचे होईल ते
आपन करणे ते. येक नि –
– य नाही ते – –

नगरास येणे जालीयावर
तेथील काम सर्व पाहून
आज्ञा त्यास करावी.
येथून सांगितले ते वि
नति करतील. हवाल
दार राणोजीराव खानवी
लकर अगर तसाच कोणी
ठेवावा. इमारत चाली लागली
पाहिजे. फराबाग बहुत
उतम आहे. तेथे जवळ
राहणे यासहि स्थळ
चांगले आहे.
स्वामींनी शरीरप्रकृ
त लिहिली त्यांत क्षीण

माझी प्रस्तुत बरीच आहे.
दोहो तिही दिसांआड
येकदां जेवतो. संभा
ळून जेवावे लागते. पथ्य
अगदीं नाही. जड मात्र
फार खात नाही. औषध
पहिले चालते तेच आहे.
जखमेचे कातडे अजून
बळ्कट जाले नाही. शिरे
वर म्हणून आंग दुखत
थोडेसें असते. वरकड
पहिलेहून सर्व प्रकारे
बरें आहे. शक्त अजून
चांगली येत नाहीं. पाठी
मुळें दंड नमस्कार नाहीं.
ते चाली लागल्या याहून

आहे. त्यास बहुत प्रकारे
पथ्य चांगलें करावें. जवळ
मजल करावी याप्रमाणे
महिनाभर करावे. पुण्या
हून कूच जाले. भिवरेथडी
चे व नगरचे पाणी मानेल
सें वाटतें प्रकृतीस
पडेल तेव्हां खरे.
आणाजी साटम याचा
कांहीतरी निकाल
काढून त्यास आम्हाकडे
पाठऊ (न) घावे घरींच रा
हिले आहेत. वतनाचे गाणे
सेवटा न जाई, तरी उमेद
वार करून ठेवावे. त्यास घरी
राहू न घावे.

रा छ २५ राकर हे विनंती.

बरे वाटेल. थोडाथोडा प्रारं
भ आहे.

दादांची व रायाची श
रीर प्रकृत बरीच
आहे.
बाबूजी नाइक विठ्ठलपंत
बाबाचे वगैरे थोर पथके आजू
न दोनही फौजांतील कोणी
जमा होत नाहींत. बहुधा
एकदांच सारे येतील तर नकळे.
गंगातीरीं वैरण मिळत ना
ही. एके जागा दोन चार दि
स जालीया कूच करावे ला
गते. येथून जावे तिकडे 'रो
ख पडतो हे तिवंधा (त्रेधा ?) आहे.

No. 12]

[12-1-1760

VITHAL SHIVDEO VINCHURKAR

(Died 20th August 1768)

Vithal Shivdeo narrates the first encounters with the enemy.

ऋ. १२]

[१२-१-१७६०

श्री

छ २३ जमादिलौ . . .

बल रविवार तिसरा प्रहर

विनंती सेवक विठ्ठल सिवदेव कृ

तानेक साष्टांग नमस्कार विनंती

विज्ञापना. येथील कुशल ता

छ २१ जमादिलौबल मंदवार मुा

हेर जाणून स्वामीचे कृपेकरून

येथास्तित असे विशेष. काल छ २०

रोजी वर्तमान सेवेसी लिहिले होते की

मोगल उदगिरीपलीकडे दों को

सावर घाटाखाले होता. जाधवराया

चा मुकाम मात्र फौजेचा उदगि

रीवर होता. आम्हाकडील लोक जाऊन

कहीची उटे सत्रा आठरा काही तटे

येसी घेऊन आले. काल मोगलाचे कूच

 रावणमृतमरीचामुख्येष्वद्वाम
 तोनकविजालूप्रसाद्युतीतरी
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य
 छापवल्लुदीक्षिणेष्वद्वाम
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य
 रामानुष्यानुभिरामातामुख्य

होणार होते ते मुकामच जाला. खासे जा
धवराव काही फौजेत नवते. माग मैजे
मृगावर होते. ते आज प्रहरा दिवसा
आम्ही तयार होऊन त्याच्या गोटा
सेजारी माळावर जाऊन उभे राहिलो. तो
तेहि पलिकडून येऊन दाखल जाले होते.
तो आम्ही गेलो. मग त्याचे कूच होऊ
न ढाला पाडून गावात शेहरात
राहिले. किल्यावरील तोफा जाल्या.
मग आम्ही मोगलाच्या रोखे गेलो.
उजवे होते जाधवराव, उदगीर डावे होते
लस्कर ऐसी जागा पाहून डोंगर होता
तेथे उभे राहिलो. लुगारे डोंगर आड
दरा होता. आम्हास चालून जाता नये
ना. त्यास येता नये. यैसे बांकी जागा हो (ती)

लुगारे राऊत डावे उजवे होऊन नवा
 बाच्या लस्करासेजारी जाऊ (न) तीस
 चालीस बईल दोन च्यार बंदुखा
 येक बाण लगीचा येसा घेऊन
 आले. तो पावणे दोन प्रहर जाले अ
 सता नवाबाचे येकाकीच डेरे पडू
 लागले. फौजा तयार होऊन पुढे आल्या
 मागून कूच होऊन फौजा हरोल
 आला. मागून बुनगे नवाब यैसे
 जो दरा वाटेचा त्या माथ्यावर आम्ही
 करोल उतरून आवाज केले. मग त्या
 पलीकडे दुसरी वाट आडवाटेने हरोल
 चढून त्या पलीकडील रस्ता त्याने
 तोफखाना यैसे चढोन आले नवाब

— तादृशिरामस्तुतेष्वम् ५६
— इयामामात्रान्तर्गतम् ५७
— अनुभवप्रदानं त्रिये
रेत्तद्युपर्याप्तां विकल्पां
— इति प्राप्ताम्बृहद्यज्ञो
अनुवाचेत्तद्यज्ञो
क्लीव्यामत्यनुष्ठानं पृथग्भासा
— इति उपायेत्तद्यज्ञो
— इति उपायेत्तद्यज्ञो
विश्वाकर्णामाद्यामा
— विश्वाकर्णामाद्यामा
— विश्वाकर्णामाद्यामा
— विश्वाकर्णामाद्यामा

आले. तेव्हा हरोल किल्या से
 जारी आला मागोन चडोल चालिला
 येसी सर्व फौजसुद्धा मुकाम
 उदगीरीपाठीसी देऊन मुकाम
 जाला. ढाला जाल्या नवत्या. हरोल मात्र
 आला. दिवस सा सात घडी राहि
 ला. मग आम्ही सरोन माघारे आलो.
 छेबिन्यास व रात्री कहीवर घालावे.
 याकरिता आम्हाकडील लोक व दारकोजी
 निंबालकर यैसे ठेविले. आम्ही आलो. मो
 गल दाहा हजारपर्यंत आहे. सिवाये प्यादा गार
 दी बुनगे येकचे (?) होते. दाहा हजार पर्यंत
 त तेहि असतील. सिवाये तोफा येण
 प्रा आहे. उदईक कूच होईल की मु
 काम होईल ते पाहावे. त्याप्रो सेवेसी लि
 हून कलऊ. श्रृत होये हे विज्ञापना.

No. 13]

[Not dated

NARO RAM MANTRI

A letter from Naro Ram Mantri to Fatehsing Bhosle advising him to return all his possessions if circumstances so warrant.

क्र. १३]

[दिनांक विरहित

श्री

राजश्री फत्तेसिंग भो
सले गोसावी यासी

सकल गुणालंकरण अखंडित लक्षु
मी आलंकृत राजमान्य इनेहपुर्वक
नारो राम मंत्री रामराम विनंती. ये
थील कुशल जाणुन स्वकीय लेखन
ज्ञा केली पाहिजे. यानंतर राजश्री स्वा
मीस विनंती पत्रे पाठविली पा
वली अभिप्राय कळो आला. त्यास
तुम्ही उभयता सक्तयारी आहे.

३१-७-
२०१९
गार्गी अम मं गी
रेखाकार -

कृष्ण

~~कृष्ण गार्गी प्रसादो उत्तराखण्डे~~
~~कृष्ण गार्गी प्रसादो~~

प्रसादो गार्गी प्रसादो
भृशन्दली नदीय श्रीमुद्दी
गार्गी प्रसादो
दीनिक विष्णुवाच स्वरूपो
इमुद्दली यादव दुर्वासा द्या
प्रसादो गार्गी प्रसादो
प्रसादो गार्गी प्रसादो
उद्दली गार्गी प्रसादो

जो मनसबा उचीत करा ते साधे
ल. राज्य गड किले परंतु न
घ्यावे हे उचीत असेल तरी
करावे. याचा मनसबा कोण्ही
लेहावा. तुम्हास कळेना ऐसे काय
आहे? प्रस्तुत राजश्री प्रतिनि
धी माहाडास गेले आहेत. त्याच्या
तुमच्या विचारे होईल तो मन
सबा केला पाहिजे. बहुत काय
लिहिणे. कृपा असो दिल्ही
पाहिजे हे विनंती

~~प्राप्तिवर्गादेव इति विवरणम्~~

~~संवृद्धियोगादेव इति~~

~~व्यापकीयादेव इति~~

~~कावयामा मात्रादेव इति~~

~~त्रिष्टुप् ब्रह्म पद्मस्थिरादेव इति~~

~~शुद्धिकालादेव इति~~

~~त्रिष्टुप् ब्रह्म अनुष्ठानादेव इति~~

~~त्रिष्टुप् ब्रह्म अनुष्ठानादेव इति~~

~~त्रिष्टुप् ब्रह्म अनुष्ठानादेव इति~~

~~त्रिष्टुप् ब्रह्म अनुष्ठानादेव इति~~

~~पात्रादेव इति~~

No. 14]

[4-1-1766 ?

SABAJI BHOSLE

Sabaji Bhosle writes to Moroba Fadnis that as instructed by the Peshwa he has already reached Pandharpur and that he wishes to see the Peshwa through the addressee.

क्र. १४]

[४-१-१७६६ ?

श्री

राजश्री मोरोपंत दादा गो
सावी यांसी

अखंडित लक्ष्मी आलंकृत राजमा
न्ये श्वों साबाजी भोसले दं (दंडवत) विनंती उपरी, येथील कुश

* * * * * *

* * * * * * दा

खल जाहाले. मागोन पत्रे सांडणी

~~श्री~~

~~नमस्कारोऽप्नोऽग्रगा~~

~~चंद्रयाम्~~

ॐ द्विष्टापुष्टिवृहत्परम
 च्ये शोऽजप्तिलोऽपि
 गतिभवीत्पूर्वे

१.

२.

ज्ञान, ए,

ए वृ. ७

द्विष्टापुष्टि शोऽजप्तिलोऽपि

स्वारासमागमें पाठविली त्याची उ
 तरे न आलीं. परंतु मुकाम मजकुरी
 राजश्री पंडित प्रधान यांजकडून रो
 बापूजी अनंत कारकून याजसमाग
 में पत्र आलें व दुसरे जासुदासमवेत
 आलें की राजश्री नारायणराव पंढर
 पुराकडे पुढे गेले आहेत. तेथें तुम्ही
 फौजसुद्धा चांभारगोंद्यापली
 कडोन परभारा जावें, आमची स्वारी
 हि पंढरपूरचे रोखेंच येत आहे. त्यासी
 पत्रांचे पूर्वीच येथे येऊन पोहोचलो,
 तफावत पाहातां येके मजलीची राहि
 ला, आणि एकिल्यात आले कीं आपण

- समाज ता अवलोकित
 - केंद्रकुंडा द्वा० मृत्यु
 - राजीवग्रन्थानुच्छाव
 - दर्शनालोकित
 - मेंगवासिकृष्णामृत
 - ब्रह्मानन्दसीकारानुच्छ
 - पुष्टिकुरुतेष्वद्यत्यनुच्छ
 - कर्णधारागण्डोदामुक
 - लडानामात्रानुच्छविक
 - हायशुकुरानुच्छविक
 - एवं युवराजानुच्छविक
 - गुणप्रवर्तितानुच्छविक
 - अद्यन्तिप्रवर्तितानुच्छवि

मागें पुण्यासच राहिले आहेत, समाग
 में नाहींत, ऐसी यासी भेटीच समई आ
 पण अगत्यरूप समीप असावे. आप
 ले विद्यमानें भेटी घ्याव्या हा आमचा
 मनोदये, व तीर्थस्वरूपजीनीहि आज्ञा
 पिलें आहे, यास्तव राजश्री नागोराव मा
 हादेव पाठविले आहेत. यावयाचें सत्व
 र होऊन भेटी आपले समक्ष करविल्या
 पाहिजेत हाच अर्थ घडावा. येण्यास
 विलंब सहसा न लागावा. रा छ २२
 माहे रजब. बहुत काय लिहिणे ? लो
 भ असो दीजे हे विनंती.

-~~कोपुम्भवाहिनी~~
 -~~मामार्पितामीर्थे,~~
 -~~दाराप्रभाष्मी~~
 -~~शुभमन्त्रीदावाद्य~~
 -~~मन्त्रावधारिनीस्त्री~~
 -~~चित्तविश्वामीर्थाम्भ~~
 -~~रुद्रागीवामीर्थाम्भ~~
 -~~परिष्ठेत्यस्त्रीप्राप्ति~~
 -~~प्रियंजलामावा १०१२२~~
 -~~प्रियंजलामावा १०१२२~~

No. 15]

[1734-61

SAMSHER BAHADAR

Samsher Bahadar complains of shortage of money.

क्र १५]

[इ. स. १७३४-६१

अखंडित लक्ष्मी आलंकृत रा
 जमान्य श्वो समसेर बाहदर
 सलाम. उपरी येथील कुशल जा
 णून स्वकीय लेखन करीत जाणे वि
 शेष. हिकडील मजकूर तरी पूर्वी
 दोन च्यार वेला लिहिला आहे त्याजवरू
 न कललाच असेल. पोटाची बेगमी
 नाही, हिकडे उपास केले ऐसे
 असोंन श्रीमंतापासी मुजरा
 हि नाही. बरे असों सांप्रत तु
 म्हाकडील वर्तमान कलत नाही को
 ठे आहा भेटीस येणे * * *
 कीर आहो आमचे * * *
 तुमचे हे समजोन जे करणे
 ते करावे. बहुत काये लिहिणे.
 लोभ तो आहेच हे किताबत.

१८५० वृद्धिकालीन सता

— नम्नल — आरोग्यवृद्धया

— उपचारार्थकामित्रांश

— एवत्यसाध्यवैज्ञानिकानि

— वेष्यालीकार्यालयासु

— होमाचिकित्सापद्धतिः

— वाह्याच्छापेवचीर्णोऽपि

— अधिकार्यालयासु

— उत्तराक्षस्तापाशीत्तापा

— शीत्तर्द्धात्तरं प्रतिश्च

— वाह्याच्छापेवचीर्णोऽपि

— वाह्याच्छापेवचीर्णोऽपि

— वाह्याच्छापेवचीर्णोऽपि

— वाह्याच्छापेवचीर्णोऽपि

— वाह्याच्छापेवचीर्णोऽपि

— वाह्याच्छापेवचीर्णोऽपि

No. 16]

[Not dated

RAGHUNATH BAJIRAO
(Raghoba Dada)

A letter from Raghunath Bajirao to Janardhan Pant, stating his inability to read for lack of time.

क्र. १६]

[दिनांक विरहित

श्री शंकर

चिरंजीव राजश्री जनार्दन पंत यासी रघुनाथ बाजीराव
आसीर्वादि उपरी. येथील कुशल जाणून स्वकीये कु
शल लिहित जाणे. विशेष तुम्ही पत्र पाठविले पावले.
लिहिला मजकूर कळला. मुक्तावली शब्द खंडीत आली
वगैरे किती मजकूर लिहिले ते सविस्तर कळले.
आम्हास काही फारसे पढावयास फावत नाही.
बहुत करून तिर्थरूपापासी असतो. बहु
त काय लिहिणे. हे आशिर्वादि.

—॥१॥

चालिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दन
 द्विन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दन
 हृष्णद्विन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दन
 उद्विन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दन
 एवेन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दन
 शुद्धिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दन
 द्विन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दन
 रामिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दनमिन्दन

No. 17]

[9-7-1801]

BAJIRAO RAGHUNATH

An order from Bajirao Raghunath to Naro Shivaram directing him of his removal as upadhyaya and also asking him to hand over the related possessions to Baburao Ganesh.

क्र. १७]

[९-७-१८०१

श्री

राजश्री या विराजीत राजमान्य राज
 श्री नारो शिवराम स्वामी यासी
 पां बाजीराव रघुनाथ प्रधान नमस्कार
 विनंती उपरी. येथील कुशल जाणे
 न स्वकीये लिहित जाणे. विशेष श्री
 देव देवेश्वर व श्री विष्णु वास्तव्य मी
 जे पर्वती व तेथे अनुष्ठानास ब्राह्मण
 आहेत त्यांचे कामकाज तुम्हांकडे आहे. ते

३६

बा. र.
राजकारभरि.

- उम्मियां पीचा तिना मस्सरम
 - अग्री चाणे एवं लट्टु की उड़ी
 - सो छान सुन्धु भप्प अद्यता भर्दू
 - चित्ता क्वार्टी लेकी तुम्हारा जग्गा
 - चल्या आधिक छाता भांवा विद्वांव अवी
 - द्वारा भूरा अस्त्रीया बुद्धि लक्षण सम्म
 - बृंपता गिर लेखि ठोका ताडु काढ
 - घरेली योद्दे लक्षण उक्तं चक्र विश्वार

दूर करून सालमजकूरी रा बाबू
 राव गणेश यांजकडे सांगितले असे. तरी
 हे कामकाज करितील. जकीरा वगैरे असे
 ल तो मोजदाद करून त्यांचे हवाली करून
 कबज घेणे जाणिजे. छ २७ सफर सुा इ
 सने मयातेन व अलफ. बहुत काय लिहि
 णे. हे विनंती.

बार

पो छ. २९ सफर इसने मयातेन.
 चिठी दिल्ही.

- उण्ठन्त छाहुभाष्टिरेना एतरा
 - चमग्णेरि यस्ता छाहुत्तव्वरोही
 - छमज्जाहूतां तनस्तीना पक्षीहृ
 - इलोक्ताहुतनस्ता यावद्यास्ता
 - महाक्षेत्रमामाद्युष्माप्ति
 उपेसयानीवाद्युष्मी द्वितीयी
 पृथिवी

३३
 गोहर्यवृहुष्मीवास
 वर्षामा

ABOUT MAHARASHTRA ARCHIVES

THE MAHARASHTRA ARCHIVES repositories at Bombay, Kolhapur and Poona are an important legacy of the past and a great national asset. Regional Offices at Aurangabad and Nagpur were opened in the recent years. They constitute the richest legacy left by the predecessor Government of the East India Company and of the Marathas from whom the British took over. No other State in India has such an old record of the early period of an All-India nature.

These Archives under the Director of Archives are the outcome of the retirement of non-current record of the Government since the past three centuries embodying experiences of the people who built up history.

They are preserved for posterity because of their continual utility for the necessary governmental processes, for protection of public and private rights and above all for research by scholars and students.

The Bombay Archives—There are about five lakh bound volumes and files dealing with political upheavals, military movements, education, judicial and ecclesiastical matters, rural economy, public health, development of ports, transport, trade and industry, water-supply, etc., and covering the period from 1630 to 1955.

Pune Archives—Preserved in the Peshwa Daftari, now known as Pune Archives, Pune, voluminous collection contains about 400 lakh State papers and documents, in modi script, pertaining to the Maratha period. It serves as a source material for the study of political, social and economic history of the time.

Kolhapur Archives—The contents comprise about 40 lakh papers covering the period from 1700 to 1947 A.D. Written in modi script and in English they relate to the administration of the former Kolhapur State since its establishment in 1714.

FUNCTIONS—Besides entertaining requisitions for record from Government departments, supplying certified copies of extracts from the printed record to public, the most important function is to make available record for *bona fide* research. For facility of research students reference tools—hand-lists, catalogues, indexes, etc., are being prepared. These save the time of researchers and help lengthen the life of old and precious records.

The public can consult printed record, i.e., Gazettes and Government publications, in the office in Elphinstone College Building, Bombay-400 032.

PUBLICATIONS—Even in the days of the British administration, utility of these archives as source material for history had been fairly realised; so selections from them, numbering 589, were published covering wide-ranging subjects like alienation, archaeology, descriptive accounts of British districts, social reforms, Persian Gulf Affairs, etc. In 1888, the Bombay Government published Maratha and Home Series in four volumes. The publication programme, except for the World War II period, has continued unabated. The following selections and books were brought out till the creation of Maharashtra on 1st May 1960 :—

Marathi :

(1) Wad's Diaries 14 Vols.
(2) Kaifiyat, Yadi, etc. 6 Vols.
(3) Peshwa Daftar 46 Vols.
(4) Peshwa Daftar (New Series) 2 Vols.
(5) Historical Genealogies State Board for Archives and Archaeology.
(6) Aitihasik Sadhane

English :

(1) Poona Residency Correspondence ..	14 Vols.
(2) Persian Records of Maratha History	2 Vols.
(3) Descriptive Catalogue of Secret and Political Department Series (1755-1820).	..

Our recent publications (from 1961 onwards)—

The Maharashtra Archives Bulletin is being published periodically, containing material extracted from unpublished sources bearing on topics of historical interest, etc. So far eleven numbers are out. Other noteworthy publications are :

(1) Facsimile Handwriting of Notable personalities ..	1 Vol.
(2) Konkanchya Itihasachi Sadhane	1 Vol.
(3) Descriptive Catalogue of records in Kolhapur Record Office and Alienation Office, Poona.	3 Vols.
(4) Tarikh-i-Dilkasha (Sir Jadunath Sarkar Commemoration Volume).	1 Vol.
(5) Record of the Shivaji Period	1 Vol.
(6) Shivaji Memorials : British Attitude	1 Vol.

**LIST OF PUBLICATIONS OF THE DEPARTMENT OF ARCHIVES
MAHARASHTRA STATE**

I. MAHARASHTRA ARCHIVES BULLETINS

[Edited by Shri V. G. Khobrekar, with the help of the associates
mentioned in the brackets]

		Rs.
(1) No. 1*	.. (i) Journal of James Anderson (1783-8), (ii) The Legend of Nana Saheb (Dhondopant Nana), (iii) A Fragment of Autobiography, 1857 (in Marathi) (S. P. Desai) ..	0.92
(2) No. 2 *	.. Ibrat-Nama by Faqir Kheir-ud-din (English translation by Jadunath Sarkar) (S. P. Desai) ..	1.60
(3) No. 3†	.. (i) Rao Saheb (nephew of Nana Saheb of 1857 fame), (ii) Kalyan Residency Diary, 1781, (iii) Kalyan Treasure Trove Case, 1781, (iv) Historical Account of Himmat Bahadur Chavan (Purohit and Tamhane) ..	1.45
(4) No. 4†	.. (i) The Pretender of Govind Rao Ghorpade of Mudhol, (ii) The Legend of Nana Saheb, (iii) Mahadji Ram Karandikar's Account of Raghunathrao <i>alias</i> Dadasaheb (in Marathi) (S. P. Desai) ..	1.75
(5) No. 5	.. (i) Tarikh-i-Shah Alam by Munna Lal (English translation by Jadunath Sarkar), (ii) Tatya Tope's Movements in Gujrat (Desai and Amladi)	2.30
(6) No. 6	.. (i) First Protest of East India Company's Civil Servants of Bombay Presidency, 1820-22, (ii) Summary of correspondence between the British and Shrimant Chintamanrao Appasaheb I of Sangli leading to the treaty of 1819 (S. P. Desai) ..	1.50

* In Collaboration with Dr. P. M. Joshi.

† In Collaboration with the late Dr. M. G. Dikshit.

Rs.

(7) No. 7 ..	(i) The Konkan Railway, (ii) Literary Reviews by the Dakshina Prize Committee, (iii) Itineraries of the Peshwas and Haripant Phadke, (Tamhane and Apte) ..	2.15
(8) No. 8 ..	(i) Baizabai Sindhia and a Deccan Bund, (ii) Bayabai Apte, the daughter of Peshwa Bajirao II, (iii) The Stepbrother of Tatya Tope (Desai and Amladi) ..	1.95
(9) Nos. 9 & 10	The Legend of Nana Saheb (Desai and Amladi) ..	2.15
(10) No. 11 ..	Shivaji Memorials : the British Attitude (A. D. 1885—1926) (Chhatrapati Shri Shivaji Maharaj Coronation Tercentenary Commemoration, Vol. 2) (S. P. Desai) ..	4.55

[The other Publications edited by Shri V. G. Khobrekar]

(11) Facsimile Handwriting of the Notable Personalities of Maratha History (in Marathi) (in collaboration with Dr. M. G. Dikshit) (Tamhane, Purohit, Desai and Pune Archives Staff)	28.50
(12) Descriptive Catalogue of Papers in Shahu Daftari, Vol. I (Pune Archives Staff)	21.00
(13) Descriptive Catalogue of the Papers in Shahu Daftari, Vol. II (Pune Archives Staff)	17.00
(14) Descriptive Catalogue of the Nivadi Daftari (Kolhapur Archives Staff)	7.25
(15) Konkanchya Itihasachi Sadhane (in Marathi) (S. S. Shinde)	2.75
(16) Tarikh-i-Dilkasha (Sir Jadunath Sarkar Birth Centenary Commemoration Volume) (S. P. Desai) ..	5.25
(17) Records of Shivaji Period (Chhatrapati Shri Shivaji Maharaj Coronation Tercentenary Commemoration, Volume I) (Desai, Smt. Shastri and Purohit) ..	6.50
(18) Descriptive Catalogue of the Parasnisi Daftari (Kolhapur Archives Staff)	8.75

II. SELECTIONS FROM PESHWA DAFTAR (New Series)

[Edited by Dr. P. M. Joshi]

(19) Vol. I .. Expansion of Maratha Power (1707-1761)	Rs. 1·86
(20) Vol. II .. Revival of Maratha Power (1761-72)	3·13

III. POONA RESIDENCY CORRESPONDENCE

[Edited by Sir Jadunath Sarkar AND G. S. Sardesai]

(21) Vol. X .. Treaty of Bassein and War of 1803-1804 in the Deccan	4·87
(22) Vol. XII .. Poona Affairs—Elphinstone's Embassy (Part I, 1811-1815)	7·44
(23) Vol. XIII .. Poona Affairs—Elphinstone's Embassy (Part II, 1816-1818)	6·44
(24) Vol. XIV .. Daulat Rao Sindhia and North India Affairs (1810-1818)	6·50

IV. PERSIAN RECORDS OF MARATHA HISTORY

[Edited by Sir Jadunath Sarkar]

(25) Vol. I .. Delhi Affairs (1761-88)	2·50
(26) Vol. II .. Sindhia as Regent of Delhi (1787 and 1789-91)	2·00

V. OTHER PUBLICATIONS

(27) Descriptive Catalogue of Secret and Political Department Series (1755-1820) (Ed. Dr. V. G. Dighe)	5·56
(28) Historical Genealogies (Ed. G. S. Sardesai)	1·58
(29) Aitihasik Sadhane, 1688-1821 (in Marathi) (Ed. S. V. Avalaskar)	1·82
(30) Ibrahim Nama of Abdul Dihlawi (Ed. D. V. Chauhan)	6·75
(31) Making of a Princely Historian : Sir Jadunath Sarkar's Letters to Dr. Raghubir Sinh of Sitamau (Ed. S. R. Tikekar).	6·75

PRINTED AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, BOMBAY

